

KÖNYVTÁRAK ÉS TÁJÉKOZTATÁSI INTÉZMÉNYEK

Nemzeti könyvtárak

00/145

DAY, Alan: La British Library = Bull. Bibl. Fr. 44. tom. 1999. 6. no. 54-62. p. Bibliogr. lábjegyzetben.

Res. angol és német nyelven

A British Library St. Pancras-i épületének és állományának bemutatása

Állomány; Könyvtáráépület -nemzeti; Nemzeti könyvtár

A British Library, amely két székhelyen működik, a St Pancras-i új épületben illetve a Dokumentum-szolgáltató Központ Boston Spa-ban (Észak-Yorkshire), Nagy-Britannia nemzeti könyvtára. Az új épület külső és belső leírása után a szerző a gyűjteményeket (könyvek, folyóiratok, térképek, kéziratok, szabadalmak, bélyegek, video- és hanganyagok) mutatja be, majd pedig a könyvtár funkcióit és tevékenységét. A cikk végén pedig áttekinti azokat a problémákat, melyek az új épület megnyitása óta felmerültek, különös tekintettel az olvasótermek használatának ingyenes vagy térítésses voltára.

(Autoref.)

00/146

PILLING, Stella: Supplying serials to the world: three decades of experience at the British Library, Boston Spa = Ser. Libr. 37. vol. 1999. 2. no. 105-117. p. Bibliogr.

A British Library dokumentum-szolgáltató részlegének három évtizede

Dokumentum-szolgáltatás; Időszaki kiadványok gyűjteménye; Nemzeti könyvtár

[A forrás-folyóirat az alábbi címen szerezhető be: HAWORTH DOCUMENT DELIVERY CENTER, Hawthorth Press, Inc., 10 Alice Street, Binghamton, N. Y. 13904]

1962-ben indult el az Országos Tudományos és Műszaki Kölcsonkönyvtár (National Lending Library for Science and Technology, NLLST) fejlesztése a londoni természettudományi múzeumtól megörökölt 10 ezer folyóiratcím alapján. Az NLLST 1967-ben terjesztette ki gyűjtőkörét a társadalomtudományokra, és 1972-ben vált egyetemes gyűjtőkörűvé. Az intézmény az elmúlt 36 év alatt számos átalakuláson és névváltozáson is átesett. Az 1973-ban létrehozott British Library (BL) kölcsönző részlegévé (BLLD) a korábbi országos központi könyvtár (a társadalom- és humántudományi könyvek kölcsönkönyvtára) állományával való összeolvasztás nyomán vált. 1983-ban kapta a dokumentumellátó központ (DSC) nevet, s ma a bibliográfiai szolgáltatások és dokumentumellátó igazgatóság (BSDS) része a BL-n belül.

Boston Spa az elmúlt 3 és fél évtized alatt szinte mindent megtudott az időszaki kiadványokról, amelyek körét szélesen értelmezi: bármilyen hordozón, egymást követő, számozással vagy kronologikus utalással ellátott részekben megjelenő publikáció, amely meghatározatlan ideig folytatódik. Ide tartoznak a folyóiratok és lapok, újságok, évkönyvek (jelentések stb.) egyesületek és társaságok közleményei stb., továbbá a számozott könyvsorozatok. 1997/98-ban a BL több mint 50 ezer kurrens periodikumot járatott (ebből 15 ezer a londoni tájékoztató szolgálatnál található, de a dokumentum-

ellátás rendelkezésére is állnak). A teljes állomány összesen több mint 260 500 kurrens és nem kurrens időszakikiadvány-cím. A DSC időszaki kiadványai több mint 94 km polcot foglaltak el, s az éves gyarapodás 1,59 km-nyi polcszükségletet jelent. Az említett évben 4271 millió kérés érkezett távoli használtkól, s ezek 72%-a időszaki kiadványokra vonatkozott. A gyűjtemény erejének köszönhetően a kérések 90%-át saját állományból ki tudják elégíteni, s további 3%-ot teljesítenek a háttérkönyvtárak. A kérések közel 70%-a a felsőoktatási könyvtáraktól, illetve az ipari-kereskedelmi területéről érkezik, a közkönyvtáraktól az időszaki kiadványokra vonatkozó kéréseknek mindössze 2%-a származik. Az igények közel 80%-a természettudományi és műszaki tárgyú, 20%-nál kevesebb a társadalomtudományi, és 5% körüli a humán tudományi jellegű kérés. A 20 leggyakrabban kért kiadvány között néhány amerikai jelentés-sorozat és konferencia-közlemény van, továbbá a legtöbb „mainstream” folyóirat, erős orvosi és gyógyszerészeti reprezentációval. Az igényelt folyóiratok túlnyomó többsége az utóbbi 10 évben, több mint 40%-uk az utóbbi 18 hónapban jelent meg, csupán az összes kérés 1%-a vonatkozott az 1950-es évek vége előtti kiadványokra.

Az állományban a legújabb kiadványok mellett a legrégebbiek is megtalálhatók (pl. *The Botanical Magazine*, 1. vol. 1787), legalább reprint formában (pl. *The Philosophical Transactions of the Royal Society of London*, 1665-től). A beszerzést a színvonal, az igény (tényleges vagy várható) befolyásolja pozitív, esetenként az ár (túl drága folyóiratot lehet, hogy nem rendelnek meg, ha nem nyilvánvaló az igény iránta), illetve a máshol való hozzáférés lehetősége (pl. szabadalmak, térképek, újságok) negatívan. Finanziális nehézségei ellenére a könyvtár ma is évente kb. 1000 új címet rendel meg. Megrendeléseit négy nagy ügynökség (Blackwells, Swets, Dawson és Nijhoff) és kisebb szállítók, kiadók szívesen teljesítik. A rendelés-nyilvántartást, érkeztetést,

reklamációt a saját fejlesztésű SACHET nevű számítógépes rendszer segíti. Az állomány nyilvántartása kezdetben lyukkártyán történt, az azt felváltó számítógép először mikrofilme, majd különféle CD-ROM-ok közreadását tette lehetővé. Boston Spa nem végez periodikum-katalogizálást, a rekordok csak az anyag azonosításának és lelőhely-megállapításának célját szolgálják, ugyanakkor pontos az állomány esetleges hiányainak jelzésében, és informál arról, hogy az ország kiválasztott más könyvtáraiban az adott cím megtalálható-e. A tárgyi keresést kulcsszóindex segíti. Több mint 30 éve jól bevált módon kötik az egyes folyóiratszámokat, s 1988 óta köteteket is bekötnek (ha kívül esnek a számonkénti kötésű anyagon), illetve keménykötést használnak a sérült folyóiratok esetében. A DSC igyekszik lépést tartani az elektronikus folyóiratok terjedésével (bár a brit kötelepéldány-szabályozás ezekre még nem terjed ki), s az elektronikusdokumentum-ellátás terén is számos módszert kipróbált az elmúlt 15 évben. Jelenleg az UNIVERSE (www.fdgroupp.co.uk/research/universe/), az AGORA (hosted.ukoln.ac.uk/agara/) és a RIDING (www.shelf.ac.uk/riding) projektek mutatják a könyvtár jövőjének lehetséges útjait.

(Mohor Jenő)

00/147

COLE, John Y.: *Planning the Library of Congress's bicentennial commemoration in 2000 = Alexandria*. 11. vol. 1999. 3. no. 203-207. p.

A Kongresszusi Könyvtár tervei kétszáz éves fennállásának megünneplésére a 2000. évben

Évforduló; Nemzeti könyvtár

A Kongresszusi Könyvtár 2000-ben ünnepli fennállásának kétszázadik évfordulóját. A tervek szerint a fő cél a könyvtár kapcsolatainak erősítése, s lehetőség szerint bővítése a használókkal, a nagyközön-séggel. A kétszázadik évforduló jegyében zajlanak olyan projektek, mint például a gyűjtemény néhány millió különleges darabjának digitalizálása. A

többi program között szerepel a Helyi Örökségek elnevezésű (amelynek során a Kongresszus minden tagját felkérték, hogy keressenek vagy készítsenek dokumentációt az államukkal kapcsolatos legalább egy eseményről vagy tradícióról); az Ajándékok a Nemzetnek, amely az adományozók számára a gyűjteményhez való hozzájárulás lehetőségét kínálja fel; a Hallom Amerikát Énekelni, amely egy hároméves koncertsorozatot takar stb. és a Kedvenc Versem, amelynek során hangfelvételeket készítenek a kedvenc versüket mondó emberekről. 2000 októberében szimpóziumot rendeznek „A világ nemzeti könyvtárai: a múlt értelmezése, a jövő formálása” címmel.

(Autoref. alapján)

00/148

BAUER, Bruno: Welcome down under! National Library of Australia = Bibliotheksdienst. 33. Jg. 1999. 12. no. 2037-2053. p. Bibliogr.

Az Ausztrál Nemzeti Könyvtár

Könyvtártörténet -nemzeti; Nemzeti könyvtár

A könyvtár története

A mai nemzeti könyvtár jogelődje a Melbourne-ben 1901-ben létrehozott Commonwealth Parliamentary Library volt. Bár a washingtoni Library of Congress mintájára hozták létre, mégis sokáig kizárólag parlamenti könyvtárként működött, és csak 1923-ban vette fel – nem hivatalosan – a „nemzeti könyvtár” elnevezést is. Miután Canberra lett az új főváros, 1927-ben a könyvtár is ide költözött, és lényegesen jobb körülmények közé került. Itt már egyetemi- és közművelődési könyvtári feladatokat is ellátott, 1935-től ezeket hivatalosan is elismerték. Az 1960. évi könyvtári törvény nyilvánította egyértelműen nemzeti könyvtárrá. Néhány év múlva a parlamenti funkcióit átvette az újonnan szervezett Parliamentary Library, levéltári anyaga pedig az állami levéltárba került. 1968-ban új épületet kapott a Burley Griffin tó déli partján, idilli környezetben. A könyvtárnak 1985-ben 650 dolgozója volt,

létszámuk azonban a megszorító intézkedések miatt mostanra 468-ra csökkent. 1992-ben átépítették a könyvtár földszintjét, könyvkereskedést és több étkezőhelyiséget helyeztek el benne, ami élénk kritikát is kiváltott, mivel 150 ülőhelyet a kávéházaknak és éttermeknek engedtek át.

Állomány

A könyvtár ma 7 millió dokumentummal rendelkezik, ebből 2,5 millió a monográfia illetve broszúra. 43.105 kurrens periodikát kap a könyvtár, a periodikák címe összesen 168.833. (1999.) A különgyűjtemények közül kiemelkednek a kelet-ázsiaiak (Kína: 220 ezer monográfia, Indonézia: 160 ezer, Japán: 90 ezer stb.). Egyéb gyűjtemények: térképtár, kéziratár, mikrodokumentumok, oral history gyűjtemény, ephemeridák, festmények és grafikák (43 ezer mű), fotók.

Olvasószolgálat

A földszinti általános olvasóteremben 250 ülőhely van, nyitva munkanapokon 9-21-ig, szombat-vasárnap rövidebben. A különgyűjtemények anyaga külön olvasótermekben vehető igénybe. Figyelemre méltó a hátrányos helyzetűekről való gondoskodás (speciális ajtók, liftek stb.). Könyvtárközi kölcsönzés keretében évi 150 ezer dokumentumot illetve másolatot küldenek el kívánság szerint posta, fax vagy e-mail útján, 6 napon belül, a gyorsaszolgálat igénybevétele esetén 24 órán illetve 2 órán belül.

Állománygyarapítási politika

Először 1966-ban, majd 1981-ben dolgoztak ki részletes gyűjtőköri szabályzatot. Kategóriák (1981): 1. Teljes körű gyűjtés (Ausztráliák) 2. Mélyreható gyűjtés (pl. a csendes-óceáni szigetvilág) 3. Válogatás 4. Reprezentáló állománygyarapítás (pl. Nagy-Britannia, Egyesült Államok)

A könyvtár szerzeményezési politikáját jelentősen meghatározza az országos gyűjtőköri koordináció (DNC, Distributed National Collection). A DNC központja 1994 óta a Nemzeti Könyvtár. Az országos koordináció bevezetése jelentős megtakarításhoz és ésszerűsítéshez vezetett, de az ausztráliai tu-

dósok egy részéből heves ellenkezést váltott ki, mivel egyes területeken a beszerzések radikális leépülését tapasztalták.

Az elektronikus dokumentumok beszerzését szolgálja a PANDORA terv (Preserving and Accessing Networked DOcumentary Resources in Australia). A PANDORA erős válogatással dolgozik: 1997-ben kb. 2000 Internet-címből csak 150-et vettek fel. A legfontosabbnak jelenleg a kötelepéldány-jog kiterjesztését látják az elektronikus dokumentumokra is. A tervről részletesen ld. a 00/223 tételszámú referátumot.

Központi szolgáltatások

A Nemzeti Könyvtár egyik legfontosabb feladata a központi állományfeltárás, amely kiterjed a periodikákra (NUCOS, National Union Catalogue of Serials) és a monográfiákra (NUCOM). Ezek mellett speciális központi katalógusokat is vezetnek pl. a kelet-ázsiai irodalomról, a hátrányos helyzetűekkel foglalkozó irodalomról, a zeneművekről.

A másik kiemelt feladat a nemzeti bibliográfia (ANB) szerkesztése, mely 1980 óta mint nemzeti bibliográfiai adatbázis (NBD) online áll rendelkezésre. A nemzeti bibliográfia 1981 óta az ABN (Australian Bibliographic Network) kollektív terméként készül, a Nemzeti Könyvtár irányítása és finanszírozása mellett. (Az igénylőknek csak a használat költségeit kell megfizetniük.) 1996-ban 1400 könyvtár vette igénybe a nemzeti bibliográfiát, a következő kategóriák szerint: 1. Adatszolgáltató (adatbevívő) könyvtárak 2. Az adatokat átvevő és adaptáló könyvtárak 3. Az adatokat csak kutatásra használók 4. Könyvtárak, melyek csak a termékekre (katalóguskártyák, mágneslemezek) tartanak igényt.

(Katsányi Sándor)

00/149

KITO, Junko: La Kansai-kan: un second batiment pour la Bibliothèque nationale de la Diète du Japon = Bull. Bibl. Fr. 44. tom. 1999. 6. no. 72-75. p.

Res. angol és német nyelven

Kansai-kan: a japán országgyűlési könyvtár új épülete

Fejlesztési terv; Könyvtárépület; Nemzeti könyvtár; Országgyűlési könyvtár

A National Diet Library, Japán nemzeti és parlamenti könyvtára, épületbővítést tervez. A közismerten Kansai-kannak nevezett új épület Tokiótól mintegy ötszáz kilométerre fekszik a nyugati tengerparton Kyoto és Osaka között. 20 millió kötetre tervezett hatalmas tároló kapacitásával a Kansai-kan megoldja a jelenlegi épület helyproblémáját Az elsősorban állománygyarapításra és a más könyvtárakkal való együttműködésre koncentráló intézmény nagymértékben fog az informatikára és az információtechnológiára támaszkodni. Az építkezés 1998 októberében kezdődött és 2002 tavaszára fog befejeződni, s ugyanebben az évben kezdi meg működését a könyvtár.

(Autoref.)

00/150

CORNISH, Graham P.: Bibliothèques nationales: problematique dans les pays aux bibliothèques encore peu développées = Bull. Bibl. Fr. 44. tom. 1999. 6. no. 64-67. p.

Res. angol és német nyelven

A fejlődő országok nemzeti könyvtárainak problémái

Nemzeti könyvtár

A cikk olyan országokban mutatja be a nemzeti könyvtárak helyzetét, ahol az információs rendszer kevésbé fejlett. A szerző áttekinti azokat a problémákat, amelyek az állományépítésben jelentkeznek azáltal, hogy nincs vagy rosszul funkcionál a kötelepéldány-rendelet, és azokat, amelyek e könyvtárak küldetésnyilatkozatában merülnek fel (ugyanis túl sok feladatot vállalnak), valamint az épületek építésével és bővítésével, a nemzeti kulturális örökség feltárásával és védelmével kapcsolatos kérdése-

ket. Beszámol a számítógépesítés helyzetéről, a dokumentumbeszerzés és a könyvtárközi kölcsönzés nehézségeiről is.

(Autoref.)

Lásd még 133, 210, 219-220, 223, 226

Felsőoktatási könyvtárak

00/151

ARTISEVIČ, V. A.: Biblioteki provincial'nyh universite-
tov Rossii = Naučn. Teh. Bibl. 1999. 7. no. 53-55. p.

Vidéki egyetemek könyvtárai Oroszországban

Egyetemi könyvtár; Könyvtártörténet -nemzeti

Oroszországban most folyik a felső- és a középokta-
tás reformja.

A fővárosi és a vidéki egyetemi könyvtárak helye-
te között óriási a különbség, a vidéki egyetemek és
könyvtáraik anyagi ellátottsága 1995 óta még a fő-
városiakénál is rosszabb. Régi, nagy egyetemi
könyvtárak gyakorlatilag nem tudják gyarapítani
az állományukat, a folyóiratok előfizetése a tizedré-
szére csökkent az 1980-as évekhez képest. Ezzel
együtt az olvasók száma nő.

Az első egyetemet Nagy Péter alapította 1725-ben
(ebből lett később a tudományos akadémia), utána
1755-ben II. Katalin és Lomonoszov kezdeményezé-
sére alakult a moszkvai egyetem, majd a 19. század-
ban sorra jöttek létre egyetemek a nagyvárosok-
ban. 1920-tól 37 klasszikus egyetem működött
Oroszországban. 1992-ben a felsőoktatási intézmé-
nyek egy részét egyetemre keresztelték át, így az
egyetemek száma 97-re nőtt; ezek persze nem a
klasszikus egyetemi struktúra szerint működnek.
A felsőoktatási reform célja a képzésre fordított
költségek csökkentése, ezért csökkentik az oktatók,
a hallgatók és a főiskolák számát.

A legnehezebb a helyzet a periférikus egyetemi
könyvtárakban, amelyeknek nagy állományuk van,
és ezt nem csak az egyetem használja, hanem a
város lakossága is, mert nincs pénze könyvvásárlás-
ra és folyóirat-előfizetésre. A könyvtár az elégtelen
gyarapítási keret miatt csak egyetlen példányban
tudja beszerezni a kiadványokat, és nincs is remé-
nye a későbbi pótlásra, mert a kiadványokat eleve
kis példányszámban jelentetik meg. A periférikus
egyetemi könyvtárak jogosultak a térítéses köteles-
példányokra, de anyagiak hiányában ezeket sem
tudják megvásárolni. A kialakult helyzet az oktatás
és a kutatás színvonalának csökkenéséhez vezet. Új
könyvtáráépületek nem épülnek, és a sokszor ka-
tasztrofális állapotban lévő régieket sem tudják ta-
tarozni.

A szaratovi egyetemi könyvtár 1991-től kezdve
rendszeresen a lakossághoz fordul támogatásért,
kénytelen volt bevezetni a könyvtárhasználati díjat,
a térítéses másolatszolgáltatást, irodalomkutatást.
Tiszteletbeli felügyelő tanácsot hoztak létre, amely
nagy segítséget nyújt a tatarozásban és az álló-
mánygyarapításban.

(Rácz Ágnes)

00/152

YOUNIS, Abdul Razeq: The effect of automated sys-
tems on Jordanian university libraries' organiza-
tional structure = Libr. Rev. 48. vol. 1999. 7. no. 337-349. p.
Bibliogr.

Res. francia és német nyelven

A számítógépes rendszerek hatása a jordán egye- temi könyvtárak szervezeti felépítésére

*Egyetemi könyvtár; Felmérés; Felsőoktatási intéz-
mény; Integrált gépi rendszer; Személyzet*

A cikk áttekinti a felsőoktatási mozgalom alakulá-
sát és az egyetemek fejlődését Jordániában. Beszám-
ol arról a tanulmányról, amely az automatizálás
hatását vizsgálta a felsőoktatási könyvtárakra, a
szervezeti felépítésükre és szolgáltatásaikra. A min-

ta 20 könyvtárra terjedt ki. 17 válaszoló könyvtár (85%) gépesített. 6 (35,3%) a MINISIS, 9 (52,9%) a CDS/ISIS rendszert, kettő (11,8%) pedig testreszabott rendszert használ, elsősorban a feldolgozó munkában, a referenz-szolgálatban, bibliográfia-készítésben és a gyarapításban. Az automatizálás hatása azon is lemérhető, hogy kilenc könyvtárban (52,8%) számítástechnika-alkalmazási osztályt hoztak létre, a személyzet és az olvasók egyaránt szívesen használják a rendszereket, elfogadják és kedvelik az új technológiát. A tanulmány kiemeli az arab könyvtárak igényeinek megfelelő szoftvercsomagok kifejlesztésének fontosságát, a felsőfokú képzésre vonatkozó terveket és a hálózati kapcsolatok szükségességét helyi és nemzetközi szinten egyaránt.

(Autoref.)

Lásd még 180, 185, 189, 199, 201, 214-216

Közművelődési könyvtárak

00/153

„Do wszystkich, którym nie jest obojętny los bibliotek.” List otwarty Stowarzyszenia Bibliotekarzy polskich = Por. Bibl. 1999. 9. no. 17-18. p.

„Mindenkinek, akinek nem közömbös a könyvtárak sorsa.” A Lengyel Könyvtárosegyesület nyílt levele

Közművelődési könyvtár; Működési feltételek

A nyílt levél, amelyet a Lengyel Könyvtárosok Egyesületének csúcsvezetése szignált, a következőkből indul ki: „Lengyelország nyilvános könyvtárügye krízisben van. A könyvtár, ez a leghozzáférhetőbb kulturális intézmény, a nyílt társadalom szimbóluma, pusztulóban, minthogy se erkölcsi, se anyagi támogatásra nem tett szert. Ilyenek a mi váratlan realitásaink a 20. század végén.”

E „nemszeretem”, minden fejlett ország gyakorlattal ellentétes fejlemény okai: a közigazgatási reform; a végletes önkormányzatosítás, illetve a költségvetési támogatások megvonása; a könyvtárak megszűntével kapcsolatos téves prognózis elfogadása a döntési helyzetben lévők részéről. Különösen a kisvárosok és apró falvak könyvtárai állnak a „tönk szélén”, miközben az újonnan kreált járási és a volt megyei könyvtárakban sincs elég eszköz – állománygyarapítási keret és személyzet – a „kisegítő ellátás” megszervezésére.

Külön probléma az időközben korszerűsödött, számítástechnikai és távközlési eszközökkel rendelkező könyvtárak sorsa, mivel a legújabb megszorítások miatt a kellő óraszámú nyitvatartásra sincs elég pénz.

A megszorítások miatt az állam vesz demokratikus voltából, ui. az állampolgárok többségének romlanak esélyei a kulturális egyenlőségre.

Nem véletlen, hogy a Vatikánban és az USA-ban gyakorta könyvtári terekben zajlanak a neves fogadások és egyezményi aláírások. Ezzel a pápa és az USA elnöke felhívja a figyelmet a politika és a kultúra közötti összefüggésekre. Ezt meg kellene szívelelniük azoknak a lengyeleknek is, akik döntési helyzetben vannak vagy kerülnek, továbbá általában mindenkinek, „akinek nem közömbös a könyvtárak sorsa”.

(Futala Tibor)

00/154

BILSKA, Grażyna: Biblioteka użyteczna = Por. Bibl. 1999. 7-8. no. 3-6. p.

A hasznos könyvtár

Hatékonyaság; Közművelődési könyvtár; Működési feltételek; Szolgáltatások

Amennyiben a hasznosságot nem piaci értelemben mérjük, minden könyvtár hasznos intézmény. A nyilvános könyvtár – funkcióinak és használóinak sokféleségénél fogva – különösen az, illetve annak

kell lennie. Egy-egy nyilvános könyvtárról akkor mondhatjuk, hogy hasznos, amennyiben

- a) az identitását az általa kiszolgált környezet határozza meg;
- b) az állománygyarapításon és -védelmen kívül az irodalom terjesztésével, az olvasótábor szervezésével és a jövő értelmiségének nevelésével is törődik;
- c) igénybe veszi az új technológiát, segítségével növeli szolgáltatásainak minőségét és sokféleségét;
- d) állományát ingyenesen teszi hozzáférhetővé;
- e) európai normáknak megfelelő elhelyezéssel rendelkezik;
- f) működését illetően olvasóbarát;
- g) valamennyi olvasói rétege számára maximálisan kielégítő ellátást biztosít;
- h) „mutatni” tudja magát a fenntartók és a lakosság előtt;
- i) szolgáltatásai lefedik az igényeket, illetve az igények változásainak megfelelően eszközöl változásokat szolgáltatásaiban;
- j) kooperál a székhelyén/régiójában működő többi könyvtárral.

Az iménti felsorolás elsősorban a működési feltételek megfelelő szinten való rendelkezésre állását feltételezi. Végső soron azonban a hasznosság a könyvtáros(ok) személyétől függ. És persze: a szóban forgók szakmai felkészültségétől, hivatástudatától és korszerű szemléletmódjától. Ez utóbbi megéléte különösen fontos napjaink gyorsan változó világában.

(Futala Tibor)

00/155

USTINOVA, O.: Obsedostupnyj informacionnyj centr = Biblioteka. 1999. 11. no. 15-17. p.

Nyilvános információs központ

Használói szokások; Idegen nyelvű irodalom; Igénykutatás könyvtári szolgáltatásokra; Tájékoztató-közgazdasági; Városi könyvtár

A szentpétervári Majakovszkij Városi Könyvtár általánosan hozzáférhető információs központtá kíván átalakulni. Ezt csak az információtechnológia maximális felhasználásával, sokféle szolgáltatás biztosításával lehet megvalósítani. A célok elérése érdekében folyamatosan kutatják a különböző felhasználói csoportok szükségleteit, igényeit és a szolgáltatásokról kialakított véleményét. A városi könyvtár használóinak többsége egyetemi és főiskolai hallgató – ez a felhasználói csoport a legfelkészültebb az új információs szolgáltatások használatában.

1997-ben a könyvtárról kialakult képet kutatták: a válaszadók 72%-a kívánta, hogy a könyvtár alakuljon olyan információs központtá, amely nemcsak a saját állományát kínálja, hanem lehetőséget ad máshonnan származó információ beszerzésére is. A válaszadók nagy része tisztában van az adatbázisok, elektronikus katalógusok, hálózati szolgáltatások fogalmával, mégis csak egyharmaduk tudta megfogalmazni a velük kapcsolatos elvárásait. A felmérés tanulsága szerint nő a nem hagyományos információforrások használata iránti igény. A felhasználók számítógépes jártassága különböző színvonalú, még a főiskolai hallgatók is igényelték a könyvtári adatbázisokban való információkeresés gyakorlását.

A könyvtár a felmérés alapján határozta meg fejlesztésének prioritásait: 1. a könyvtár állományának teljes megnyitása, szabadpolcos válogatóterek kialakítása számítógépes kölcsönzéssel, ezzel kapcsolatban korszerű állományvédelmi rendszer beszerzése (az amerikai Checkpoint rendszerét választották); 2. a könyvtár által épített és külső adatbázisokhoz való hozzáférés biztosítása a városi könyvtári hálózat bármely fiókkönyvtárból, helyi hálózat kiépítése, illetve korszerűsítése, megfelelő mennyiségű számítógép biztosítása az olvasószolgálatban (az Open Society Institute támogatásával alakították ki a jogi információs központot); 3. bármely információhordozó használati feltételeinek

megteremtése (audio-, video-, kompaktlemezek és lejátszók beszerzése, nyelvtúdió berendezése, medióteka, multimédia-laboratórium, mikrofilmolvasó kialakítása). 1998-ban a könyvtár Internet-elérést kapott, és egyelőre két férőhelyes Internet-részleget hozott létre a közhasznú információs részlegetben és egyet az idegen nyelvű részlegetben.

A legnagyobb szentpétervári könyvtárakkal cserekapcsolatokat építenek ki a dokumentumok elektronikus másolatainak hozzáférhetővé tétele érdekében. 1998-ban az idegen nyelvű részlegetben a műholdas adások vételére alkalmas televíziós termet alakítottak ki, egyelőre három munkahellyel (36 csatornát tudnak fogni majdnem az összes európai nyelven, sőt még arab és török nyelven is).

Közhasznú információs részlegetben adatokat gyűjtenek és szolgáltatnak a szentpétervári információs intézményeik szolgáltatásairól. A tájékoztatási részlegetben gyűjtik a könyvtárakban és más intézményekben lévő helyismereti forrásokról szóló információkat. Gyakran rendeznek oktatási és kulturális programokhoz kapcsolódó információs kiállításokat.

(Rácz Ágnes)

00/156

KRAJEWSKA, Anna Maria: Biblioteki publiczne usytuowane na terenie szkól = Por. Bibl. 1999. 12. no. 5-7. p.

Iskolákban elhelyezett nyilvános könyvtárak

Iskolai könyvtár; Közművelődési könyvtár

A Nemzeti Könyvtár keretében működő szervezeti egység, a Könyv és Olvasás Intézete 396 olyan könyvtárhoz juttatott el kérdőívet, amely iskolákban helyezkedik el. Az iskolába telepítés, illetve a közös iskolai-nyilvános könyvtárak létesítése a 60-as években kezdődött, de a kilencvenes évekig csak lassan folyt, ám akkor lendületet vett.

A kiküldött kérdőíveket 325 ilyen intézmény küldte kitöltve vissza, úgyhogy feldolgozásuk nyomán

reprezentatív kép alakult ki erről az intézménytípusról.

Mindenekelőtt kis könyvtárakról van szó esetükben (55%-uk falusi, 16%-uk városi fiók, 14%-uk falusi nyilvános könyvtár) legfeljebb egy-egy könyvtárossal.

E típus jelenléte és elterjedtsége területileg egyenetlen. Vannak vajdaságok, ahol nem vert gyökeret.

Létrejöttük túlnyomórészt önkormányzati „parancsra” megy vissza, de vannak esetek, amikor a könyvtáros és az iskola igazgatója állapotodik meg a nyilvános könyvtár „iskolába költözéséről”. Ennek oka legtöbbször a nagyon sanyarú elhelyezés jobbra váltása, miközben előfordul, hogy a jó könyvtári elhelyezést valamilyen fontosabb intézmény igényli, s ez az oka a költözésnek. A könyvtárosok többsége viszonylag jól érzi magát az iskolai szervezetben.

Ellentmondásos a kép a tekintetben, hogy a felnőtt lakosság hajlandó-e belépni az iskola épületébe könyvtári szolgáltatásért. Néhol ezzel nincs probléma (főként ha a könyvtárnak külön bejárata vagy épületrésze van), néhol van (pl. ha a könyvtár emeleten vagy szuterénben működik, ami az idősebbek számára megközelítési nehézséget jelent).

Az igazság az, hogy számos esetben szinte nem lehet eldönteni, hogy az iskolában nyilvános könyvtár működik-e, avagy integrált iskolai-nyilvános könyvtár, úgyhogy az esetek legalább egyharmadában kell a típusba sorolódást „egyéni érzés szerinti” tartani.

A felmérő intézet számára reveláció: napjaink valóságának alakulása milyen sokféle variánst produkál, miközben csökken a „tisztá, egyértelmű megoldások” részaránya.

(Futala Tibor)

00/157

MAJCHER, Anna: Biblioteki powiatowe w świetle monitoringu = Por. Bibl. 1999. 11. no. 6-7. p.

Járásai könyvtárak a monitoring fényében

Járásai könyvtár

Lengyelországban 1999. január 1-én ismét háromszintűvé vált a közigazgatás. Ez azt jelenti, hogy 49-ről 18-ra csökkentik a vajdaságok (megyék) számát, és 360 járást létesítenek az országban.

A területi nyilvános könyvtári ellátásban a „feleslegessé vált” 31 vajdasági könyvtárból járási és/vagy városi könyvtárakat kell szervezni, illetve a volt vajdasági és városi könyvtárakból 360 járási könyvtárat kreálni.

A Lengyel Könyvtárosok Egyesülete eleve sejtette, hogy könyvtárügyi szempontból az egész reform nincs költségvetésileg megalapozva, s ezért 1999 februárjában és júniusában szondázást tartott az átszervezések végrehajtásáról. Sejtése igaznak bizonyult. A volt vajdasági könyvtárak helyzete februárban még teljesen bizonytalan volt, s júniusban sem tudta valamennyi „felmérni holnapjait”. Akadt olyan volt vajdasági könyvtár, amelynek 1999. évi költségvetése csak 18%-át tette ki az 1998. évinek.

Az 1999. februári vizsgálat még csak 8 szerveződő járási könyvtárat talált. Júniusban 6 volt megyei könyvtár és 18 egyéb könyvtár minősített hivatalosan is járási könyvtárrá. 8 könyvtár megbízás alapján vállalt járási könyvtári funkciót (ezt a törvény lehetővé teszi), további 8 pedig a járási könyvtárra szervezés állapotában leledzett.

Noha remény van arra, hogy előbb-utóbb a területi nyilvános könyvtárügyben is létrejön az államigazgatási struktúrának megfelelő „felállás”, ám ez a folyamat vontatottságánál fogva visszavetheti az ellátás színvonalát. Nem elég ui. valamit jogszabályilag rendezni (pl. az új járási könyvtárak funkciórendszerét), ha ezzel párhuzamosan nincsenek biztosítva az anyagi (költségvetési) feltételek. E feltételek „védett” biztosítására annál is inkább szükség van, mivel a könyvtárügyben az államigazgatási átszervezés egyben azt is jelenti, hogy – a megmaradt 18 vajdasági könyvtár kivételével – a területi nyilvános könyvtári ellátás valamennyi intézménye önkormányzati fenntartásba került át.

(Futala Tibor)

00/158

BILINSKI, Lucjan: Komu potrzebna jest dziś biblioteka powiatowa? = Por. Bibl. 1999. 12. no. 3-5. p.

Kinek van manapság szüksége járási könyvtárra?

Járási könyvtár

Lengyelországban a területi nyilvános könyvtárügy megszenvedi a közigazgatási reformokat. 1975-ig – központi gyarapítási, feldolgozási, módszertani irányítási felhatalmazásaiknál fogva – a járási könyvtárak e „könyvtárügyi tartomány” legfontosabb intézményei voltak. Ekkor bevezették a kétszintű közigazgatást: a járási könyvtárak városi könyvtárak, kis számban pedig vajdasági (megyei) könyvtárak lettek.

1998/99-ben ismét 3 szintűvé vált a közigazgatás. A 49-ről 18-ra csökkent vajdaságok könyvtárainak kivételével valamennyi területi ellátást végző könyvtárat önkormányzósítottak. Újából nekiláttak a járási könyvtárak szervezésének, ami „megbízásos” alapon is megtörténhet, azaz akár városi könyvtár is elláthat járási könyvtári funkciót.

Az új járási könyvtár feladatait (a járások lakosságának igényeit kielégítő – ezen belül helyismereti – állományok kialakítása, helyismereti információs tevékenység, módszertani gondozás a járás területén, szakfelügyelet) mindenesetre igényesen szabták meg, mégpedig a korszerű számítógépi és távközlési eszközök meglétét is feltételezve.

Ama törvényi előírásnak birtokában, hogy minden járásnak egy járási (járási funkciójú) könyvtárat működtetnie kell, az illetékes könyvtárosoknak ragaszkodniuk kell a minél magasabb színvonalon történő megvalósításhoz, illetve ahhoz, hogy ezek a könyvtárak önálló intézmények legyenek, akként működjenek.

(Futala Tibor)

Lásd még 144, 190, 203-204, 227

Tudományos és szakkönyvtárak

00/159

ROSE, Grace: Government information in Berlin = Libr. Assoc. Rec. 99. vol. 1997. 6. no. 323-324. p.

Kormányzati tájékoztatás Berlinben – brit nézőpontból

Országgyűlési könyvtár; Összehasonlító könyvtártudomány; Tájékoztatás -politikai; Tanulmányút

Az angol parlamenti könyvtáros egy hónapos berlini tanulmányútjának főbb megállapításai szerint a négy szintű német közigazgatás (ill. törvénykezés) különösen a tartományokra ruház nagyobb önállóságot, szemben a brit centralizált parlamenti munkával, ennek megfelelően több könyvtár segíti tevékenységüket.

Az 1948-ban alapított berlini Senatsbibliothek a berlini és a Brandenburgot szolgáló potsdami Landesbibliothek munkáját is támogatja. Míg az angol alsóházi könyvtár kizárólag a képviselőket és munkatársakat szolgálja, a Senatsbibliothek széles körű gyűjteménye a berlini nagyközönség és az egyetemisták rendelkezésére áll. Az angol 170 ezer kötettel szemben Berlinben közel félmillió könyv és 3600 periodikum van, külön gyűjteményeiben Berlin történetére vonatkozó anyag, a német jogi irodalom és a Bibliothek des Reichsmilitärgerichtes anyaga található, valamint a kormányzati kiadványok, jelentések stb. szürke irodalmának jelentős gyűjteménye (Berlin hivatalos és félhivatalos kiadványainak letéti könyvtára is). Újabb anyaga elsősorban a jog, a jogalkotás hazai és nemzetközi irodalmában gazdag, s ez az állomány 1989 után, az NDK-ból lett új tartományok megalakulása nyomán vált különösen fontossá.

Az angol alsóházi könyvtár 178 munkatársa igen széles körű és magas szintű szolgáltatásokat nyújt (kb. 40 fő foglalkozik írásbeli válaszok, háttér-anya-

gok készítésével, s az olvasóteremben is húszan teljesítenek szolgálatot), a berlini 25 főnyi személyzet lényegesen korlátozottabb körben tud szolgáltatni. Az angol szabadpolcos rendszerrel szemben Berlinben gyakorlatilag az egész állomány raktárban van (beszerzés szerinti numerus kurrensben, ami eleve nem teszi lehetővé a polcok közti böngészést). A katalógust és a könyvkiadás rendszerét 1996 végén kezdték automatizálni, az amerikai EasyPac rendszert választva (az angol alsóházi könyvtárnak külön e célra fejlesztett „Polis” – Parliamentary Online Information System – adatbázisa van), a referenzmunkában CD-ROM adatbázisokat használnak. (Érdekesség, hogy a retrospektív konverzió miatt a cédulakatalógus jelentős részeit vitték külföldre, így addig nagy állományrészek voltak használhatatlanok.) A beszámolót más meglátogatott berlini könyvtárak pár mondatos említése zárja.

(Mohor Jenő)

00/160

ERLANDSSON, Ake: The Nobel Library of the Swedish Academy = Libri. 49. vol. 1999. 3. no. 166-174. p. Bibliogr.

A Svéd Tudományos Akadémia Nobel-könyvtára

Akadémiai könyvtár; Kéziratgyűjtemény -költői, írói; Szakkönyvtár -irodalomtudományi; Tudományos tesztület

A Nobel Könyvtárat 1901-ben azért alapították, hogy segítségére legyen a Svéd Akadémiának az irodalmi Nobel-díj odaítélésénél. A könyvtár székhelye 1921 óta Stockholm óvárosában, az Értéktözsde épületében található, a Svéd Akadémiával együtt. A Nobel Könyvtár modern szakkönyvtár, melyet a Nobel Alapítvány és az akadémia közösen tart fenn.

A könyvtár elsődlegesen a kortárs világirodalom alkotásait és azok kritikai fogadtatását gyűjti eredetiben, valamint a nagyobb európai nyelvekre és svédre átültetve. Mellékgyűjtőkörébe tartozik a nyelvészet, a klasszikus szépirodalom és az irodalomtudo-

mány. Állománya jelenleg több mint 200 ezer kötetből áll. Az éves gyarapodás kb. 2 500 kötet, és 160 körül van az előfizetett, többségében külföldi folyóiratok száma. Gyarpításkor a könyvtárosok nagyban támaszkodnak a szakfolyóiratok szemlész, kritikai rovataira és kapcsolatokat tartanak fenn az irodalomtudomány, az irodalmi élet és a könyvkiadás szereplőivel. A könyvtár munkatársai különös figyelemmel tekintenek a fiatal írók műveire. Latolgatják, kiből lehet befutott író tíz-tizenöt év múlva, hogy lehetőség szerint ne utólag, kapkodva, a jelölést közvetlenül megelőzően kelljen beszerezni az író műveit és a róla szóló irodalmat. A könyvtár minden év decemberében részt vesz a díjátadás körüli rendezvénysorozaton. A könyvtárvezetőre hárul a feladat, hogy az átadási ünnepség keretében ismertesse a díjazott életútját, felsorolja műveit, mintegy biobibliográfiai bemutatását adva ezzel a legfrissebb irodalmi Nobel-díjasnak. További feladata a könyvtárnak, hogy az újonnan alapított kisebb irodalmi kitüntetések és tudományos ösztöndíjak vonatkozásában támogassa az akadémiai döntéshozatalt.

A századelőn patrióta körök kifogásolták, hogy a Svéd Akadémia a díjátadásnál küldetésének megfelelően nem részesíti kellő előnyben a honi és a skandináv irodalmat, vagyis a díj alapítójának szándéka szerint nemzetközi pártatlanságra törekszik. Szerepelt egy vitatott, többértelmű kitétel az alapító rendelkezésében, miszerint olyan írónak kell adományozni a díjat, akinek kiemelkedő szépirodalmi munkássága „ideális irányba mutat”. A liberális Nobel ezen félmondatával valószínűleg nem erkölcsi eszményre célzott, mint ahogy azt a díjat odaítélő konzervatív akadémikusok magyarázták egy időben.

1901-ben az első irodalmi Nobel-díjat Sully Prudhomme kapta meg a radikális nézeteiről ismert L. N. Tolsztoj ellenében. (Pedig Tolsztoj műveit az akkor már öt éve halott Nobel is igen kedvelte.) Nobel szívesen olvasott romantikusokat és sza-

badgondolkodókat, egész életében kozmopolita és emberkerülő volt. Magányát tette elviselhetőbbé tudományokkal, művészetekkel, könyvtárával. Általános pesszimizmusa ellenére hitt azonban valamiféle fejlődésben.

Az irodalmi Nobel-díj odaítélésénél századunkban szinte évtizedenként változó alapelvek és stíluspreferenciák érvényesültek. Újabb nagy botrány volt a díj történetében, amikor 1964-ben Jean-Paul Sartre levélben utasította vissza a díj átvételét. Az utóbbi évtizedekben már tényleg a világ minden tájáról kerültek ki díjazottak.

A könyvtár szerencsés esetben elébe megy a jelölésnek, előrelátóan fölkészül, vagy ha ez nem sikerült, akkor nagyon gyorsan próbál adatokat és műveket szerezni a váratlanul felmerülő nevekhez. A Nobel Bizottság jelölőülésén jelen van a könyvtár munkatársa is. A könyvtár 50 évig zárt anyagként kezeli az akadémiai ülések jegyzőkönyveit.

2001-ben lesz százéves az irodalmi Nobel-díj. A nemrég alapított Nobel Múzeum kiállításon tervezi bemutatni a díj történetét, valamint Alfred Nobel sajátkezű bejegyzéseit tartalmazó könyveit. A világhálón is számos dokumentum található már ez alkalomból (<http://www.nobel.se>).

A könyvtár alapítása óta nyilvános könyvtárként működik, könyveket kölcsönöz a főként az irodalmár nagyközönségnek. Kapcsolatban áll a könyvtárközi kölcsönzés országos rendszerével és legtöbb külföldi könyve szerepel a LIBRIS nevű nemzeti könyvtári adatbázisban. A személyzet létszáma jelenleg 6 fő.

(Nagypál László)

00/161

FORSMAN, Maria: Tietoarkisto - tutkijan unelma? = Signum. 32. vol. 1999. 8. no. 164-168. p.

Társadalomtudományi adatarchívum Finnországban

Tájékoztatói intézmény -társadalomtudományi

Iskolai könyvtárak

Lásd 156

Egyéb könyvtárak

00/162

ZYBERT, Elzbieta Barbara: Biblioteki szpitalne w swietle międzynarodowych przepisów bibliotecznych = Por. Bibl. 1999. 9. no. 3-9. p. Bibliogr.

Kórházi könyvtárak a nemzetközi könyvtári irányelvek tükrében

Irányelvek -könyvtári; Kórházi könyvtár -betegeké

Az első kórházi (beteg)könyvtárak a 19. század folyamán az angolszász világban keletkeztek. Számuk a két világháború sebesültjeinek gyógyítása folytán nőtt, majd vált szinte „általánosan kötelező” szervezeti egységévé a gyógyító intézményeknek és a gyógyításnak.

Az IFLA kereteiben 1932-től működik kórházi könyvtári szekció, amely 1984-ben a hátrányos helyzetűeket ellátó könyvtárak szekciójává alakult. Különösen sokat foglalkozott a kórházi könyvtárakkal az IFLA 1955. évi brüsszeli konferenciája. 1984-ben, majd 1985-ben is irányelveket adott ki a kórházakban ápoltak és a társadalomban élő hátrányos helyzetűek ellátását végző könyvtárak létesítésére és fenntartására (Guidelines for Libraries Serving Hospital Patients and Disabled People in the Community).

Az irányelvek állományi, elhelyezési és személyzeti normáit könnyen össze lehet hasonlítani a vonatkozó lengyel rendelkezésekkel és valósággal. Ennek nyomán a következő megállapítások tehetők:

a) a lengyel döntéshozók nem látták be a kórházi könyvtárak fontosságát, s ezért nem mindenütt működnek ilyen könyvtárak, s ahol működnek, elmaradnak más országokban működőktől;

1999 elején kezdte meg működését a Tamperei Egyetem önálló intézeteként a Finn Társadalomtudományi Archívum (FSD = Finnish Social Science Data Archive). Feladata a társadalomtudományi kutatások során keletkezett anyagok gyűjtése és archiválása, az ezekkel kapcsolatos információszolgáltatás és mind a hazai, mind a külföldi kutatási anyagok használatának elősegítése. Az intézet tíz állandó munkatársat foglalkoztat. Feladatát a gyakorlatban oly módon valósítja meg, hogy a digitális formában lévő gyűjtött anyagot az újrafelhasználásra alkalmassá alakítja át, s a rá vonatkozó információkat és a tartalmát egyaránt adatbázisban jeleníti meg. Az adatbázis egyébként olyan kutatási anyagokról is tartalmaz információkat, amelyeket nem az FSD-ben tárolnak.

Az FSD tagja az adatarchívumok több nemzetközi szervezetének (ISPSR, CESSDA). Ez teszi lehetővé, hogy nemzetközi kutatási anyagokhoz is hozzájusson (Eurobarométer, ISSP kutatási program, WVS stb.), és azokat ingyenesen felhasználhassa. A CESSDA-tagság következtében még az a lehetőség is megnyílt, hogy a finn kutatók rendelkezésére álljon a szervezet archívumai által kifejlesztett NESSTAR adatbázis, amelynek az FSD már a tesztelési szakaszában is részt vett.

Az országon belül azonban továbbra is marad néhány olyan jelentős intézmény (pl. a Statisztikai Hivatal), amely nem adja át, hanem maga őrzi az adatgyűjtési anyagát. Az anyagaikat átadó intézményeknek egyébként joguk van a felhasználást bizonyos feltételekhez kötni, korlátozni.

Az adatarchívum létrehozásának gondolata már a 60-70-es évek fordulóján felmerült, majd a 80-90-es évek fordulóján újból szóba került: ekkor a Statisztikai Hivatal akarta felvállalni ezt a szerepkört. Nagyon itt volt már az ideje, hogy létrejöjjön az intézmény.

(Sz. Nagy Lajos)

Lásd még 135, 149, 192

- b) a zárt egészségügyi intézményekben sincs mindenütt könyvtár;
- c) az elhelyezés, a gyarapodás, a szakmai „konszolidáltság” (feltártság) és a személyzeti ellátottság tekintetében egyaránt kedvezőtlen helyzetben lévő könyvtárak személyzete nincs feljósítva arra, hogy az ápoltakat ágyaiknál keressék

fel, nem is beszélve arról, hogy biblioterápiái és közművelődési munkát végezzenek a kórtér-
mekben.

E téren igencsak jelentős jogharmonizálási, ezt követően pedig fejlesztési feladatok várnak az illetéke-
sekre.

(Futala Tibor)

MUNKAFOLYAMATOK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK

Állomány, állományalakítás

00/163

ALESSI, Dana L.: Raising the bar: book vendors and the new realities of service = J. Libr. Admin. 28. vol. 1999. 2. no. 25-40. p.

A könyvkereskedők szerepének változásai az ezredfordulón

Állománygyarapítás; Kapcsolat intézményekkel; Könyvkereskedelem

[A forrás-folyóirat az alábbi címen szerezhető be: HAWORTH DOCUMENT DELIVERY CENTER, Haworth Press, Inc., 10 Alice Street, Binghamton, N. Y. 13904]

A 21. századhoz közeledve a könyvtárakkal kapcsolatban álló könyvkereskedők egyre inkább új helyzetben találják magukat. Meglévő ügyfeleik megtartása és újak toborzása érdekében új szolgáltatásokat kínálnak: változtatási lehetőségeket a fo-

lyamatos megrendeléseknél, fix rendeléseket, érték-
növelt szolgáltatásokat, jóváhagyási terveket, retrospektív állománygyarapítást, adatbázis-építést és -aktualizálást stb. A cikk bemutatja a változásokat és azt, hogyan reagáltak ezekre a könyvkereskedők
(Autoref.)

00/164

KLASKVIN, F. F. - TIMOFEEVA, O. B.: Informacionno-bibliotečnye konsorciumy i ih rol' v formirovanii nacional'nyh informacionnyh resursov = Naučn.-Teh. Inf. 1. ser. 1999. 10. no. 22-23. p.

Információs-könyvtári konzorciumok és szerepük a nemzeti információkészletek alakításában

Állománygyarapítás; Együttműködés -belföldi; Elektronikus publikáció; Kapcsolat intézményekkel

„A konzorcium az információk használóinak olyan egyesülése, amely az információkészletek közös beszerzésére és használatára jön létre” – definiálják a fogalmat a referált cikk szerzői. Később leírják azt is, hogy a beszerzés ebben az összefüggésben megvásárlást jelent.